

O ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU PO NOVEM

● SPLOŠNO

V Uradnem listu RS 9/91 so bili objavljeni trije novi zakoni s področja zdravstvene zakonodaje:

- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
- Zakon o zdravstveni dejavnosti in

- Zakon o lekarniški dejavnosti.
Za nas kot uporabnike zdravstvenih storitev je važen predvsem prvi, saj ureja pravice in dolžnosti v zvezi z zdravjem in boleznijo.

Novost, ki nas vse najbolj navdaja s strahom in negotovostjo, je uvedba zdravstvenega zavarovanja, ki bo začela veljati 1. 1. 1993. Po tem datumu bomo v Sloveniji še naprej vsi obvezno zdravstveno zavarovani (kar pomeni, da bodo zavezanci za plačilo prispevkov še naprej plačevali prispevek za zdravstveno zavarovanje v enaki višini kot do sedaj), vendar pa ta prispevek ne bo več zagotavljal ravni zdravstvenih storitev, ki so nam na voljo brezplačno do 31. 12. 1992.

Če se s 1. 1. 1993 ne bomo dodatno zdravstveno zavarovali, prostovoljno, bomo morali za enak obseg zdravstvenih storitev, kot so nam na voljo do konca letošnjega leta, dodatno plačevati. V primeru, da se bomo dodatno prostovoljno zdravstveno zavarovali, pa bo namesto nas to plačeval zavarovalni zavod.

Novost je tudi uvajanje zasebnega dela v zdravstvu, to pomeni za nas kot uporabnike večjo možnost izbire zdravnika, vendar bomo te »zasebne« storitve lahko brezplačno koristili le, če bo imel izbrani zdravnik sklenjeno pogodbo z zavarovalnico, v kateri se bomo mi zavarovali.

V obveznem zdravstvenem zavarovanju je zagotovljeno - brez doplačila:

- preventivni ukrepi, zdravljenje poškodb pri delu in poklicnih boleznih, nujni reševalni prevozi, zdravljenje in nega na domu ter v socialnih zavodih, zdravljenje nalezljivih boleznih, raka, sladkorne bolezni, epilepsije, cerebralne paralize, multiple skleroze, paraplegije, tetraplegije, živčno mišičnih bolezni, hemofilije, psoriale in duševnih bolezni

- zdravstveno varstvo otrok, šolarjev in mladine do 18 leta starosti, oz. študentov do 26 leta starosti ter ženskam storitve v zvezi z načrtovanjem družine, nosečnostjo in porodom

- denarne pravice so: nadomestila plače med začasnimi zadržanostjo z dela (zaradi bolezni, poškodbe, nega spremstva...) povračila potnih stroškov, pogrebne, posmrtnine.

Ostale storitve so v obveznem zavarovanju zagotovljene v odstotnem deležu od polne vrednosti storitve (od 1% doplačila do 55% doplačila):

npr.:

- 5% doplačila pri storitvah zdravljenja boleznih v specialističnih ambulantah,

- 50% doplačila pri zdravljenju z vmesne liste in za očne pripomočke za odrasle,

- 55% doplačila za zoboprotektivno zdravljenje odraslih.

Kdo je zdravstveno zavarovan, kdo je zavezanec za plačilo prispevka, kdo izvaja zdravstveno zavarovanje?

1. Obvezno zdravstveno zavarovane smo vse osebe, za katere so bili plačani prispevki za zavarovanje. Zavezanci za plačilo prispevka pa so:

- delodajalci, obrtniki in kmetje, lahko pa je to Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavod za zaposlovanje ali pa občina.

Državljan RS, ki imajo tukaj tudi stalno prebivališče, nimajo pa nikarkršnih dohodkov niti osebe, ki bi jih

bila dolžna preživljati, prijavi v zavarovanje in tudi plača pavšalni znesek pristojni upravni organ v občini stalnega bivališča, na posameznikovo zahtevo.

Obvezno zdravstveno zavarovanje izvaja Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem tekstu: ZZZS).

2. Prostovoljno zdravstveno zavarovanje se vzpostavi s sklenitvijo zavarovanja - police. Z zavarovalnico ga lahko sklene pravna oseba (podjetje, zavod, društvo) ali pa fizična oseba (posameznik sam).

Ob sklenitvi zavarovanja sklenitelj prostovoljno izbira med paketi storitev, ki bodo predmet prostovoljnega zavarovanja in med zavarovalnicami.

Prostovoljno zdravstveno zavarovanje se lahko uveljavlja le v zdravstveni ustanovi, oz. pri zasebnem zdravniku, ki ima sklenjeno pogodbo s tisto zavarovalnico, v kateri smo mi zavarovani.

Na trgu je že nekaj ponudb za prostovoljno zdravstveno zavarovanje: izvaja ga ZZZS, Adriatic, Mariborska zavarovalnica, Prima; pričakujemo pa lahko še nove ponudnike.

OBVEZNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE bomo v zdravstveni ustanovi uveljavljali z zdravstveno izkaznico, ki je osnovni dokument; ta mora biti potrjena in pravilno izpolnjena. Brez zdravstvene izkaznice lahko uveljavljamo le nujno zdravniško pomoč, v ostalih primerih nas lahko zdravnik brez zdravstvene izkaznice zavrne.

PROSTOVOLJNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE bomo izkazovali z izkaznico o prostovoljnem zavarovanju in dokazilom, da smo oz. da je naš delodajalec plačal premijo.

● IZBIRA ZDRAVNIKA

Pravice do zdravstvenih storitev bomo najprej uveljavljali pri svojem OSEBNEM ZDRAVNIKU, ki si ga bomo sami izbrali (npr. splošnega zdravnika, zobozdravnika, ginekologa in tudi osebnega otroškega zdravnika).

Izbira osebnega zdravnika je potrebno dobro pretehtati, saj zakon določa, da si zavarovana oseba izbere osebnega zdravnika za najmanj eno leto in da se ta čas skrajša le, če med izbranim osebnim zdravnikom in pacientom pride do nesporazuma ali nezaupanja. Izbira osebnega zdravnika ni vezana na kraj bivanja. Tudi izbira zdravstvene ustanove je prostovoljna.

Le osebni zdravnik ima poleg tega, da bolnika zdravi, edini pravico, da ugotavlja nezmožnost za delo (izdaja bolniške liste) in predpisuje zdravila na recept (razen v primeru specialističnega zdravljenja in pa nujne medicinske pomoči). Prav tako mora potrebo po določenem zdravstvenem pripomočku ugotoviti osebni zdravnik (ortopedskih, slušnih, očesnih ipd.). Zdravnik specialist lahko te pripomočke predpisuje, kadar ga je za to pooblastil osebni zdravnik, prav tako velja za izdajo zdravil na recept, ki so potrebna za specialistično zdravljenje.

Če si sami ne izberemo osebnega zdravnika, se šteje, da je to zdravnik, ki nas je v tekočem letu prvi sprejel na zdravljenje - na kar moramo biti pri ponovnem obisku pozorni.

KADAR POTUJEMO V TUJINO, se moramo pred odhodom na ZZZS pozanimati, če ima RS z dr-

žavo, v katero potujemo, sklenjeno ustrezno konvencijo. Če jo ima, bomo v primeru poškodbe ali bolezni v tujini, storitve koristili brezplačno, oz. nam bo ZZZS na podlagi računa stroške za nujno pomoč povrnili.

● PROSTOVOLJNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE

pomeni zavarovanje za uživanje pravic, ki niso v obveznem zdravstvenem zavarovanju, brez dodatnega plačevanja.

Prostovoljno zdravstveno zavarovanje lahko sklenemo s katerokoli zavarovalno ustanovo, za različne pakete zavarovanja.

Prostovoljno zdravstveno zavarovanje ne temelji na načelu solidarnosti tako kot obvezno zavarovanje, čeprav je deloma socializirano s tem, da sta ponudba in plačilo storitev enaka za vse: mlade in stare, zdrave in bolne. Za določen paket prostovoljnega zavarovanja moramo plačati enak znesek vsi, ne glede na dohodke in socialno stanje.

Navajamo primer ponudbe prostovoljnega zavarovanja, ki ga ponuja ZZZS:

POLNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE: zavarovane osebe pridobijo pravico, da na račun ZZZS uveljavljajo vse storitve brez kakršnihkoli doplačil, če gre za storitve, opravljene po predpisanem postopku in standardu. Ta paket zajema vse storitve, potrebne pri zdravljenju bolezni in poškodb izven dela:

- storitve osnovnega, ambulantno-specialističnega, bolnišničnega in zdraviliškega zdravstvenega varstva, - zobozdravstvenih storitev, vključno s protetičnimi deli, - ortopedskih, ortotičnih, očesnih, govornih in drugih tehničnih pripomočkov, - reševalnih prevozov (tudi nenujnih),

- zdravlil s pozitivne in vmesne liste in

- zdravljenje v tujini, uveljavljeno po postopku, ki ga predvideva splošni akt ZZZS.

Letna premija znaša 12.000,00 sit, možno je tudi obročno odplačevanje. Ta paket zagotavlja najvišjo stopnjo zdravstvene varnosti.

Ostali paketi ZZZS zagotavljajo ožji obseg storitev brez doplačevanja ali pa ponujajo dodatne nadstandardne storitve. Podobna je tudi ponudba Zavarovalnice Adriatic.

Vse zavarovalnice ponujajo popuste v primerih skupinskega zavarovanja, ki so odvisni od velikosti skupine, ponujajo pa tudi popuste pri plačilu celoletne premije vnaprej.

Naslednje leto bomo pri vseh zavarovalnicah, kjer smo bili že letos zavarovani, lahko uveljavljali bonus, v primeru, da eno leto po sklenitvi zavarovalne police ne bomo uveljavljali zahteve po zavarovalnici.

S SKLENITVJO ZAVAROVANJA ZA PAKET POPOLNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE PRI ZZZS (o. enak paket pri drugi zavarovalnici) BOMO LAHKO BREZPLAČNO KORISTILI VEČINO ZDRAVSTVENIH STORITEV, KI JIH OBIČAJNO POTREBUJEMO.

STROŠKI PROSTOVOLJNEGA ZAVAROVANJA SE ZMANJŠAJO, ČE SE ZAVARUJEMO SKUPINSKO. ZATO LE IZKORISTIMO TO MOŽNOST, ČE JO IMAMO.

Zgornja napotka sta namenjena predvsem upokojujencem, saj ti najbolj pogosto potrebujejo zdravstvene storitve. Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje bo upokojujence s posebno anketo pozval, ali pristopijo k prostovoljnemu zavarovanju. Za tiste, ki bodo k temu pristopili, bo Zavod uredil vse potrebno v zvezi s sklenitvijo prostovoljnega zavarovanja in tudi skrbel za plačevanje premij - znesek, ki se bo mesečno usklajeval, bo Zavod odtegoval od pokojnine. (Trenutno bi znašal znesek okrog 1000 SIT mesečno, kar v primerjavi s participacijami, ki jih morajo plačevati upokojujenci sedaj, verjetno ni preveč).

Zavod za zdravstveno zavarovanje je največja zdravstvena zavarovalnica, saj izvaja že obvezno zdravstveno zavarovanje, zato bo pred ure-

ditvijo razmer na trgu zdravstvenega zavarovalništva, zavarovanje pri tem zavodu najbolj varna naložba za naše zdravje.

ZZZS bo imel verjetno tudi sklenjene pogodbe z največjim številom zdravstvenih ustanov, kjer bomo lahko uveljavljali sklenjeno zavarovanje.

Pri sklenitvi vseh nadstandardnih paketov pa se moramo tudi sami začeti obnašati tržno. Zavarovanja za take pakete bomo sklenili glede na naša predvidevanja, kakšne zdravstvene storitve bomo potrebovali v prihodnje.

Posebno vprašanje je zavarovanje za paket nadstandard. Spremljati moramo informacije o tem, ali takšne storitve sploh ponuja kakšna zdravstvena ustanova in s katerimi zava-

valnicami ima sklenjene pogodbe. Kajti prav lahko se nam zgodi, da bomo sklenili zavarovanje za paket nadstandard, ob našem obisku v bolnišnici pa nam ne bodo mogli ponuditi enoposteljne bolniške sobe s TV in telefonom ter boljše postrežbe in prehrane.

Za vse informacije v zvezi s prostovoljnem zavarovanjem se obrnite na zavarovalnice, ki prek sredstev obveščanja ponujajo svoje storitve. Ker tu že vlada konkurenca, vam bodo prav hitro in prijazno odgovorili.

Viri:
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju,
- Ponudbe zavarovalnic
- Informacije iz dnevnega časopisa
Pripravila:
Jožica Velušček

SPOŠTOVANI!

Energetski servis E. S. d. o. o., je v skladu s sklepom IS Skupščine mesta Ljubljane (Ur. l. RS št. 15-30. IX. 1991) pooblaščen za opravljanje dimnikarskih storitev na območju vaše občine.

Pripravili smo podroben razpored terminov čiščenja za individualne potrošnike in sicer po ulicah, poslali pa jih bomo na vse krajevne skupnosti.

Dimnikarske storitve lahko naročite tudi izven rednih terminov osebno, pisno ali po telefonu na naš naslov.

Positivne in negativne pripombe na naše storitve nam lahko tudi sporočite na naš naslov.

Na tem naslovu poslušamo vsak delovni dan od 6.00-15.00, ob sobotah pa od 6.00-12.00.

Izven delovnega časa sprejemamo naročila non-stop 24 ur na dan s pomočjo telefonskih tajnic na telefonsko številko 110-330, 110-045 in faxa 110-004.

Dela izvajamo tudi izven delovnega časa po predhodnem dogovoru.

RAZPORED DIMNIKARSKIH STORITEV V NOVI KURILNI SEZONI 1992/93 V OBČINI MOSTE-POLJE

MESEC: oktober, december, februar, april.	
1. ponedeljek	Cvetlična pot, Cesta na Ozare, Novo Polje Cesta XXIII, XXI, - H. S. - 15. aprila 5-7, Partizanska H. S. 29, 37-41.
1. torek	Novo Polje cesta: XII, XIV, XVI, XVII, XIX, H. S. Prvomajska, H. S. Polje 352, 361, H. S. Zaloška 190.
1. sreda	Dolsko, H. S. Zaloška 16, 60, 62, 87.
1. četrtek	H. S. Ob Zeleni jami 21, Pod Debnim vrhom, Pot na Gabor, Zaloška 219-305, 208-230.
1. petek	Cerutova pot, H. S. Pokopališka, H. S. Bavdkova, Pot v zeleni gaj, Pot v mejah.
1. sobota	Anžurjeva, Balinarska pot, Slape, Studenec H. S.
2. ponedeljek	Agrokombinatska, Hladilniška, Pot na Hreše, Toplarniška H. S., Vide Pregarčeve H. S.
2. torek	Cesta na Brinovec, Cesta v Šmartno H. S., Kavčičeva H. S. 15-17, Rožičeva H. S., Šmartinska od 197 do konca.
2. sreda	Kriva pot, Vaška pot.
2. četrtek	Berčanova, Novo Polje cesta VIII., XV., X., VI., Zdešarjeva.
2. petek	Rjavska cesta, Polje cesta 10, 14, 20, 26, 34, 38.
2. sobota	Agrokombinatska H. S. 1, 3, 5, 13a, b, c, d, Hladilniška 18 a, b.
3. ponedeljek	Polje cesta 16, 18, 22, 24, 28, 30, 32, 36, 40, 42.
3. torek	Novo Polje cesta 1, 2, 3, 5, 9.
3. sreda	Cesta na Urh, Cimermanova, Dobrunska, Podmalnik, Vevška.
3. četrtek	Cesta 13. julija, Cesta II. grupe odredov, Hradeckega H. S., Poljanska 66 b H. S., Pot v Podgorje, Sostrška.
3. petek	Avgustiničeva, Černivčeva, Grajzerjeva, Klemenova, Močilnikarjeva, Pečinska, Španski borci H. S.
3. sobota	Novo Polje cesta VII.
4. ponedeljek	Bačevilovske, Klunova 8 H. S., Povšetova 67 H. S., Trtnikova, Zgornji in Spodnji Kašelj.
4. torek	Podlipoglav, Sadijnja vas.
4. sreda	Malejeva H. S., Moškričeva H. S., Mrčenkova H. S., Pot heroja Trtnika, Ulica Minke Babnar.
4. četrtek	Cesta 30. avgusta, Papirniški trg, Senožeti.
4. petek	Na Peči H. S., Senožeti.
4. sobota	Jarška H. S., Marje Borštnikove H. S., Križna H. S.

MESEC: november, januar, marec, maj.

1. ponedeljek	Cesta 15. aprila H. S., Na Klančku, Pod Ježami, Partizanska, Ribniška.
1. torek	Društvena, Prvomajska, Proletarska, Rojčeva, Vodmatska.
1. sreda	Dolsko H. S., Gašperičeva, Mire Miheličeve, Vide Pregarčeve, Poljska pot, Zaloška od 16-62, 31-121.
1. četrtek	Bezenškova, Bernekerjeva, Flajšmanova, Kavčičeva, Ob Zeleni jami, Pohlinova.
1. petek	Bavdkova, Pokopališka, Ob zelenici 1 H. S.
1. sobota	Balinovska H. S., Slape H. S., Studenec H. S.
2. ponedeljek	Perčeva, Poljedelska, Tovarniška, Toplarniška H. S. 3, 5, 7, 15, Vide Pregarčeve H. S.
2. torek	Cilinska, Kajuhova, Kavčičeva H. S., Rožičeva (hišni sveti), Šmartinska 105-153, Vzajemna.
2. sreda	Jarška, Kodrova, Mirna pot, Vaška pot H. S., Žalska pot.
2. četrtek	Avšečeva, Petrovičeva, Slovenska, Stražarjeva.
2. petek	Cesta v Šmartno (33-35), Hraštje, Kovačeva, Kopna pot, Obrje, Zabetova.
2. sobota	Agrokombinatska H. S. 1, 3, 5, 13 a, b, c, d, Hladilniška H. S. 18 a, b.
3. ponedeljek	Bizoviška, Gozdna pot, Gramozna pot, Pot na Visoko, Periška, Trpinčeva.
3. torek	Cesta na Kostanj, Hruševska, Litijska, Krožna pot, Novo naselje, Pot do šole.
3. sreda	Ob mejašu, Ob potoku, Ulica miru.
3. četrtek	Cesta II. grupe odredov 1 H. S., Cesta 13. julija 44 H. S., Goce Delčeva, Hradeckega, Litijska, Moškričeva, Poljanska 66b.
3. petek	Kosovelova, Koširjeva, Jana Husa 2-16, Ob Ljubljani, 36-54, Španski borci H. S., Zadržna.
3. sobota	Anžurjeva.
4. ponedeljek	Klunova, Jana Husa 9-59, 20-94, Menardova, Povšetova 61-84.
4. torek	Gortanova, Malejeva, Marčenkova, Puterlejeva, Pugljeva.
4. sreda	Malejeva H. S., Moškričeva H. S., Miklavčeva, Na Peči, Okiškega, Ob Ljubljani 56-136.
4. četrtek	Bratov Tuma, Cesta 30. avgusta H. S., Drgančeva, Kamnoseška, Mečinčeva, Papirniški trg H. S., Štepanjsko naselje.
4. petek	Frenkova pot, Polje 1-9, Na peči H. S., Pot v dolino, Slape, Studenec.
4. sobota	Jarška H. S., Križna H. S., Marije Borštnikove H. S.

● Igralni avtomati niso prepovedani

Lokalov z igralnimi avtomati je vedno več, čeprav niso redki ljudje, ki menijo, da bi jih bilo treba prepovedati, še zlasti tiste v bližini osnovnih in srednjih šol ter v stanovanjskih soseskah.

Občinske inšpekcije so tu brez moči, saj ni zakona, ki bi prepovedoval opravljanje »dejavnosti nudenja razvedrila z video igrami oziroma z avtomati brez denarnih dobivkov«. Edina možnost je v zakonu o poslovnih stavbah in prostorih. Občina namreč lahko z odlokom določi namen uporabe teh prostorov v določenih ulicah ali v njihovih delih. To možnost so na občini tudi uporabili za Zaloško cesto.

Večina ljudi zlasti staršev torej ni preveč navdušena nad tovrstno dejavnostjo iznajdljivih zasebnikov. S slednjimi drži tudi ministrstvo za malo gospodarstvo, saj je na vprašanje, kako pojav omejiti na razumno mero, odgovorilo, da omejevanje razvoja posameznih podjetniških in obrtniških dejavnosti ni v skladu z usmeritvijo v tržno gospodarstvo.

J. M.